

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS DRAUDIMO PROPAGUOTI KOMUNIZMĄ ARBA
KITĄ TOTALITARINĘ SANTVARKĄ VIEŠUOSIUOSE OBJEKTUOSE
ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIIP-1436(2)**

2018 m.

d. Nr.

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2018 m. gegužės 30 d. sprendimo Nr. SV-S-752 „Dėl teisės aktų projektų išvadų“ 1.3 papunktį, Lietuvos Respublikos Vyriausybė **n u t a r i a:**

Pritarti Lietuvos Respublikos draudimo propaguoti komunizmą arba kitą totalitarinę santvarką viešuosiuose objektuose įstatymo projekto Nr. XIIIP-1436(2) (toliau – Įstatymo projektas) tikslui užkirsti kelią komunizmo arba kitos totalitarinės ideologijos ar santvarkos propagavimui, tačiau atkreipti Seimo dėmesį į šiuos aspektus:

1. Įstatymo projektu siūlomos nuostatos yra deklaratyvaus pobūdžio, neįtvirtina aiškaus įgyvendinimo mechanizmo, kas vėliau, priėmus Įstatymo projektą, gali sukelti neaiškumų ir problemų šias nuostatas taikant praktikoje, jas įgyvendinant. Pavyzdžiui, lieka neaišku, kaip, kokiais kriterijais vadovaujantis ir kokioms sąlygoms esant, viešojo naudojimo objektai būtų priskiriami draudžiamiesiems objektams, įrašomi į viešųjų objektų, prieštaraujančių Įstatymo projekto 2 straipsnyje 1 dalyje įvardintoms nuostatoms, sąrašą, kokios būtų tokio sąrašo sudarymo pasekmės ir tolesni veiksmai sąrašą sudarius.

2. Įstatymo projekto 3 straipsnio 4 dalies 2 punkte numatytas išimčių, kai viešieji objektai neprivalėtų būti šalinami, sąrašas turėtų būti baigtinis, konkretus, aiškus ir nedviprasmiškas, tačiau esamos formuluotės yra vertinamojo pobūdžio, kels ginčų dėl priskyrimo draudžiamiesiems objektams ir pakeičiamų ar pašalinamų viešųjų objektų sąrašo sudarymo. Pastebėtina, kad meninės veiklos vykdymo kriterijus gali būti vertinamas skirtingai kiekvienu konkrečiu atveju, o eksponavimo tikslas „propaguoti totalitarinę santvarką“ bus nenurodomas ir neigiamas. Propagavimo sąvoka taip pat turi būti aiškiai apibrėžta, ypač atsižvelgiant į tai, kad Konstitucinis Teismas dar 2000 m. vasario 10 d. nutarime konstatavo, kad teisinis reguliavimas visais atvejais turi būti aiškus, jis negali kelti dviprasmybių.

3. Įstatymo projekto nuostatų, kuriomis įpareigojama pašalinti objektus, propaguojančius totalitarinę santvarką, įgyvendinimas praktikoje gali būti susijęs su objektų savininkų nuosavybės teisių ribojimu (pvz., Įstatymo projekto 3 straipsnio 4 dalies 2 punktas). Konstitucinis Teismas 1994 m. sausio 19 d. nutarime konstatavo, kad įstatymų leidėjas gali reguliuoti savininkų ir kitų nuosavybės teisinių santykių dalyvių subjektines teises tik įstatymu nustatydamas šių teisių turinį.

4. Reikšminga dalis Įstatymo projektu siūlomų reglamentuoti klausimų jau reglamentuoti galiojančiuose teisės aktuose:

4.1. Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 524 straipsnio nuostatos nustato administracinę atsakomybę nacistinių ar komunistinių simbolių platinimo ar demonstravimo santykių srityje.

4.2. Kita reikšminga dalis Įstatymo projektu siūlomų reguliuoti klausimų yra reglamentuota Užsienio valstybėms reikšmingo nekilnojamojo kultūros paveldo, esančio Lietuvos Respublikoje, tvarkymo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2016 m. gegužės 2 d. įsakymu Nr. IV-354 „Dėl Užsienio valstybėms reikšmingo nekilnojamojo kultūros paveldo, esančio Lietuvos Respublikoje, tvarkymo taisyklių patvirtinimo“, kur numatytas informacinių lentelių prie atitinkamų kultūros paveldo objektų įrengimas.

4.3. Lietuvos Respublikos teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatymo 9 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad gatvėms, pastatams, statiniams ir kitiems savivaldybių teritorijose esantiems jų nuosavybės teisės objektams pavadinimai suteikiami ir keičiami atitinkamų savivaldybių tarybų sprendimais pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytus kriterijus. Pažymėtina, kad Pavadinimų gatvėms, pastatams, statiniams ir kitiems objektams suteikimo, keitimo ir įtraukimo į apskaitą tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2011 m. sausio 25 d. įsakymu Nr. 1V-57 „Dėl Numerių pastatams, patalpoms, butams ir žemės sklypams, kuriuose pagal jų naudojimo paskirtį (būdą) ar teritorijų planavimo dokumentus leidžiama pastatų statyba, suteikimo, keitimo ir apskaitos tvarkos aprašo ir pavadinimų gatvėms, pastatams, statiniams ir kitiems objektams suteikimo, keitimo ir įtraukimo į apskaitą tvarkos aprašo patvirtinimo“, 3 punkte nustatyti gatvių, pastatų, statinių ir kitų objektų pavadinimų suteikimo ir keitimo kriterijai, *inter alia* apima personalijų nuopelnų Lietuvos valstybės ar krašto istorijai, mokslui, menui, kultūrai, politikai ir kitoms visuomeninio gyvenimo sritims, istorinio įvykio reikšmės Lietuvos valstybei vertinimą ir sąlygą, jog pavadinimas neturi trikdyti visuomenės saugumo, viešosios tvarkos, kurstyti tautinės, rasinės, religinės ar socialinės neapykantos, prievartos ir diskriminacijos.

Ministras Pirmininkas

Kultūros ministras

Teisės ir žmogaus teisių inspekcijos š.

Upr. specialistė

R. Kiliuskienė

2018-05-26

Bendrijų reikalų ir aptarnavimo
skyriaus vyriausioji specialistė
Vilma Žemaitienė
2018-09-26

Kultūros ministrė
Liana Ruokytė-Jonsson

2018.09.26